

Rådmannens forslag til handlings- og økonomiplan 2018-2021. Budsjett 2018

20. september 2017 kl 09.00

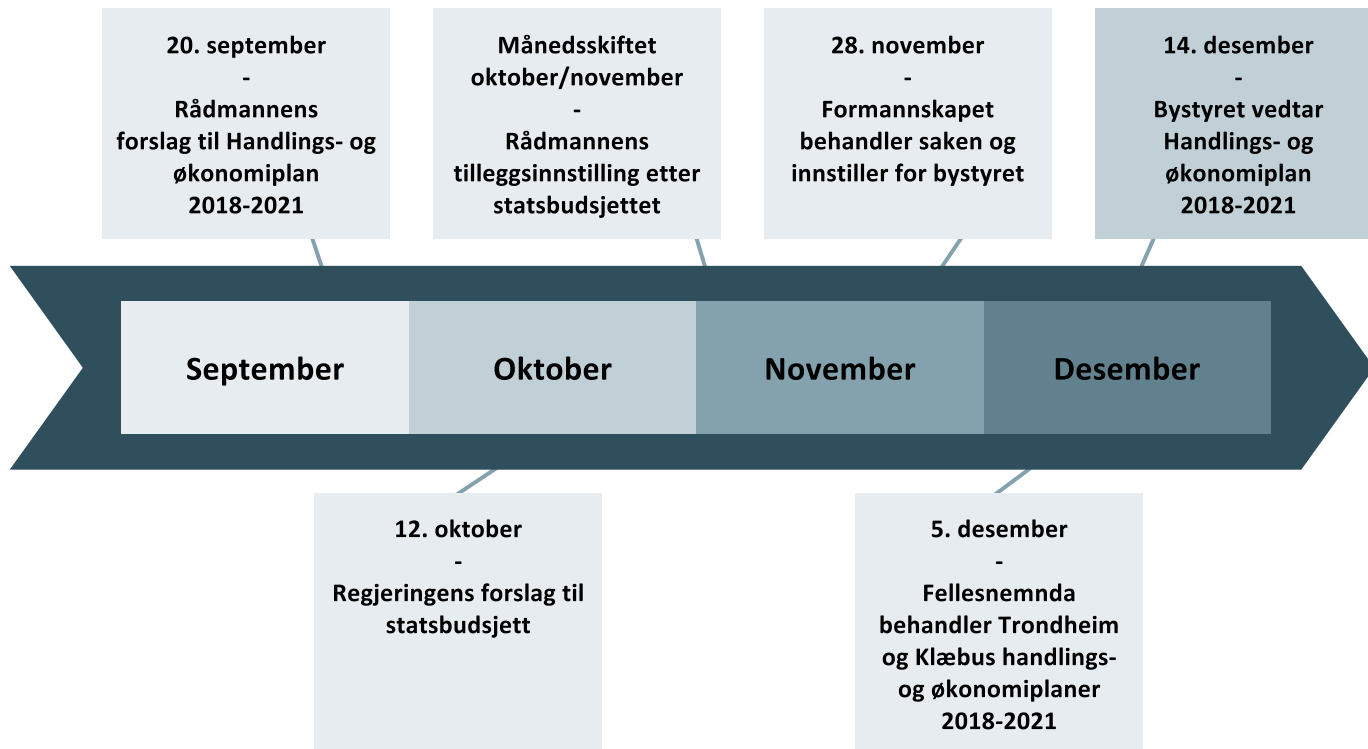
TRONDHEIM KOMMUNE

Rådmann Morten Wolden legger fram forslaget

Rådmannens forslag til handlings- og økonomiplan 2018-2021. Budsjett 2018

Prosessen

Kommuneplanens hovedmål

- I 2020 er Trondheim en internasjonalt anerkjent teknologi- og kunnskapsby
- I 2020 er Trondheim en bærekraftig by, der det er lett å leve miljøvennlig
- I 2020 er Trondheim en inkluderende og mangfoldig by
- I 2020 er Trondheim kommune en aktiv samfunnsutvikler og attraktiv arbeidsgiver

Klima og miljø

Tidlig innsats

Helhetlig ledelse

Innovasjon og nyskaping

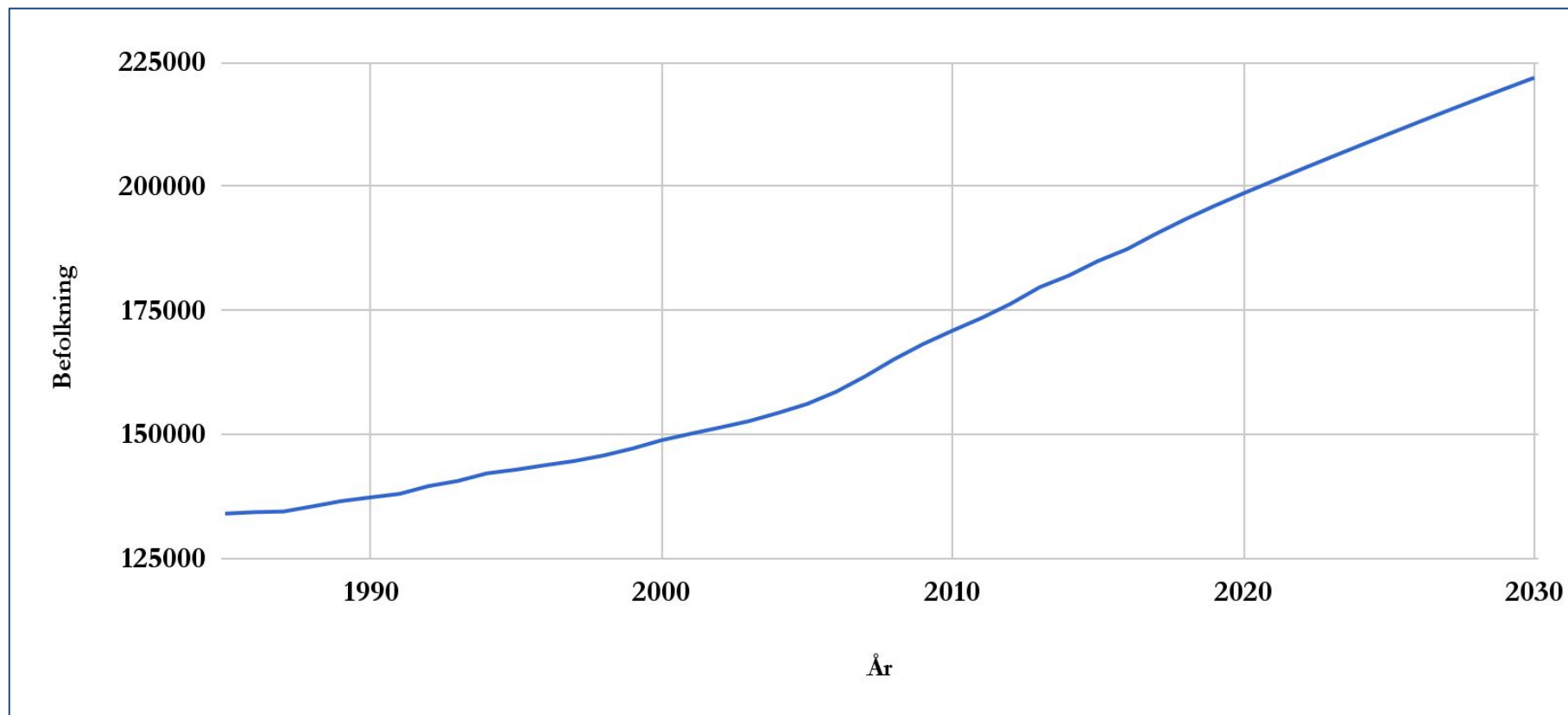

Hovedtall 2018

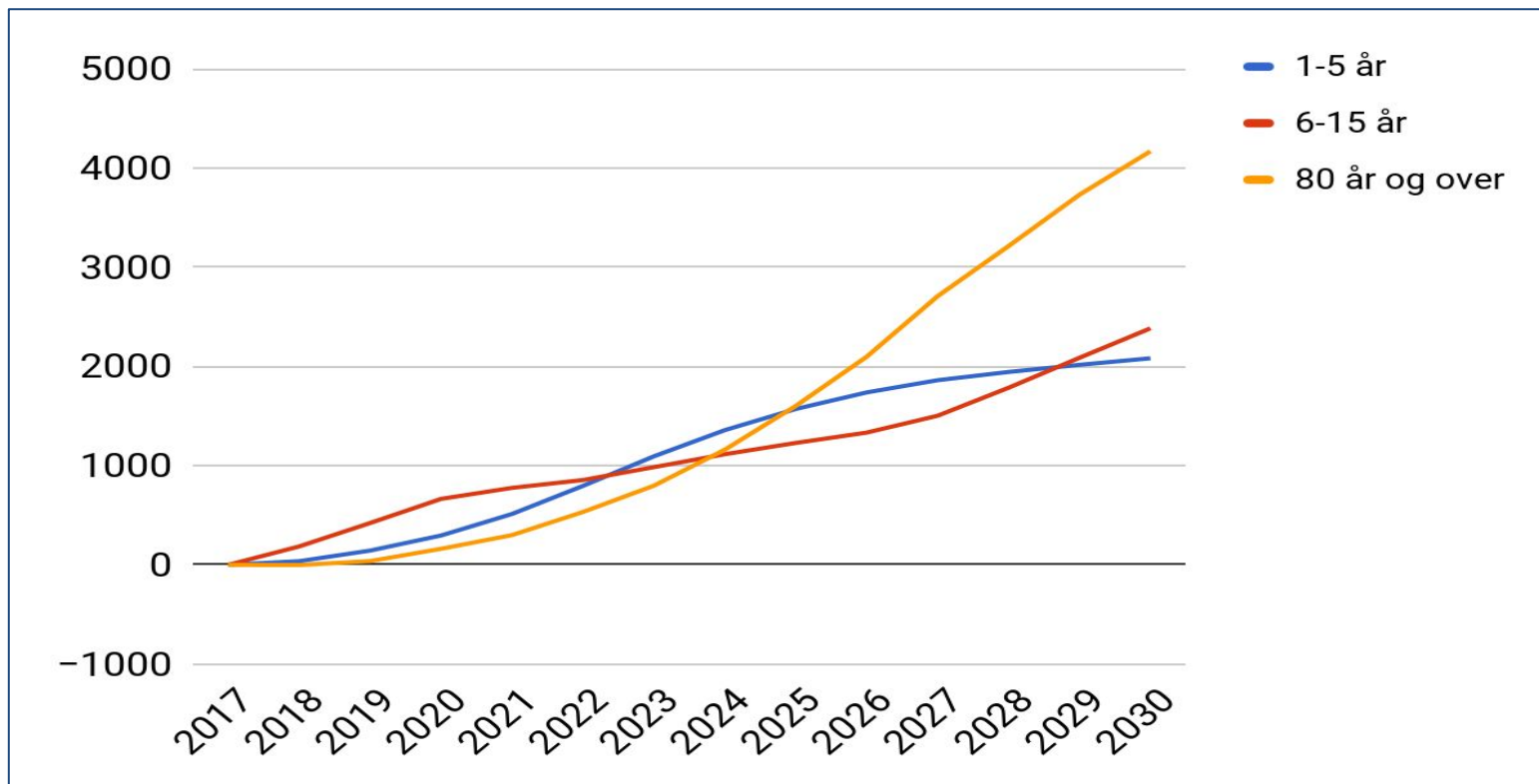
- Drifts- og finansutgiftene utgjør 13,8 milliarder kroner
- Investeringsutgiftene utgjør 2,6 milliarder kroner. 62 prosent av investeringene foreslås finansiert med lån i 2018
- Finansutgiftene utgjør 0,7 milliarder kroner i 2018

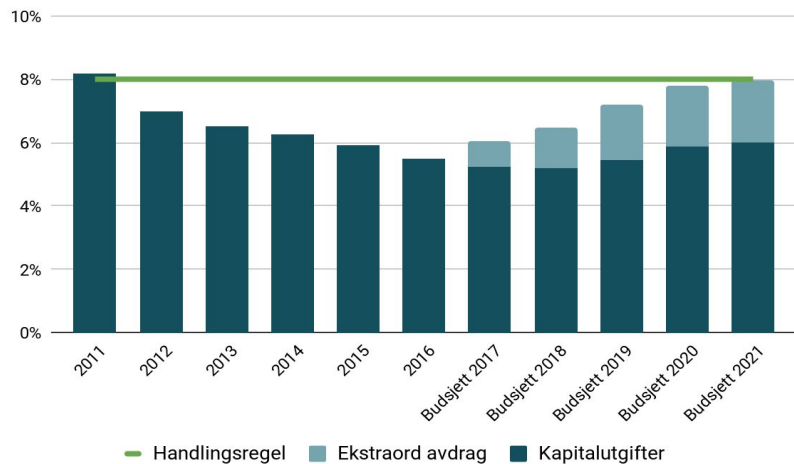
Byen vokser - vel 220 000 i 2030

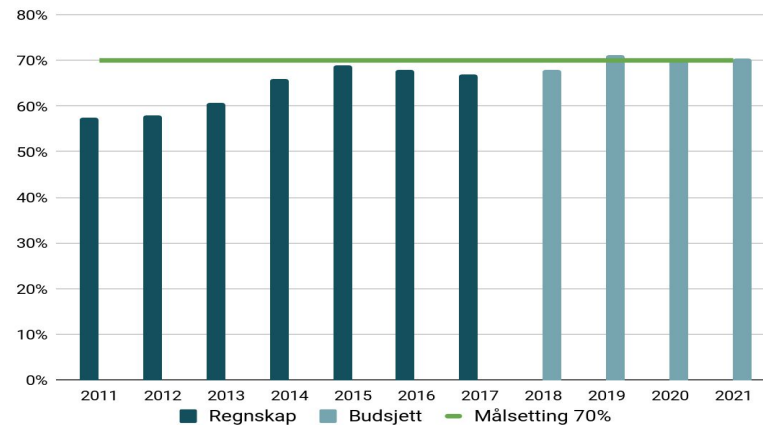
Prognose frem til 2030- vekst i forhold til 2017

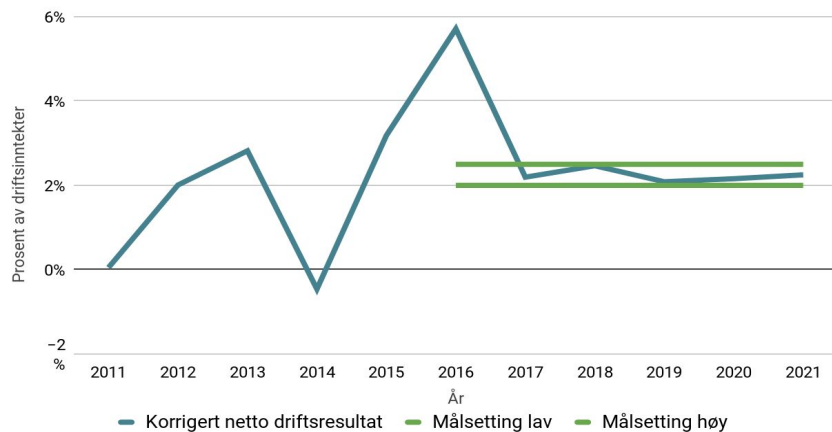
Kapitalutgifter

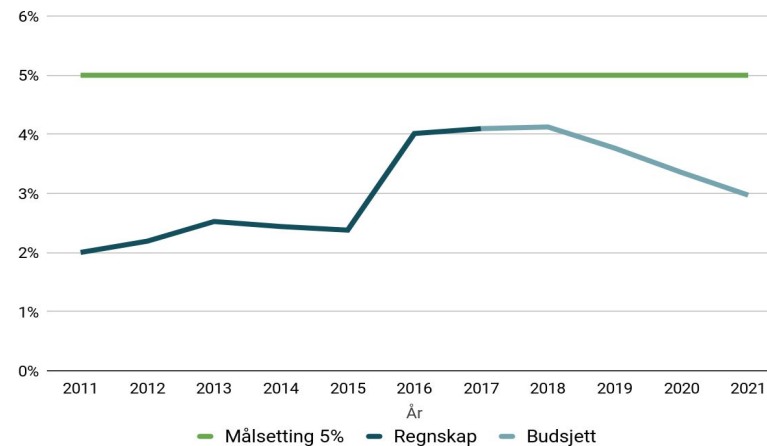
Gjeldsgrad

Korrigert netto driftsresultat

Disposisjonsfond

Trondheim kommunes kraftfond

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Realavkastning fra TKK til disposisjonsfond:	104	57	60	55	66	79
Til drift		37	0	0	0	0
Til investering		63	55	58	53	63
Til kultur- nærings- og kollektivfondet		4	2	2	2	3
Sum bruk av disposisjonsfond		104	57	60	55	66

- Etterskuddsmodellen benyttes, opptjent avkastning benyttes til å finansiere investeringer året etter
- Fra 2018 går hele realavkastningen til finansiering av investeringer

Barnehage

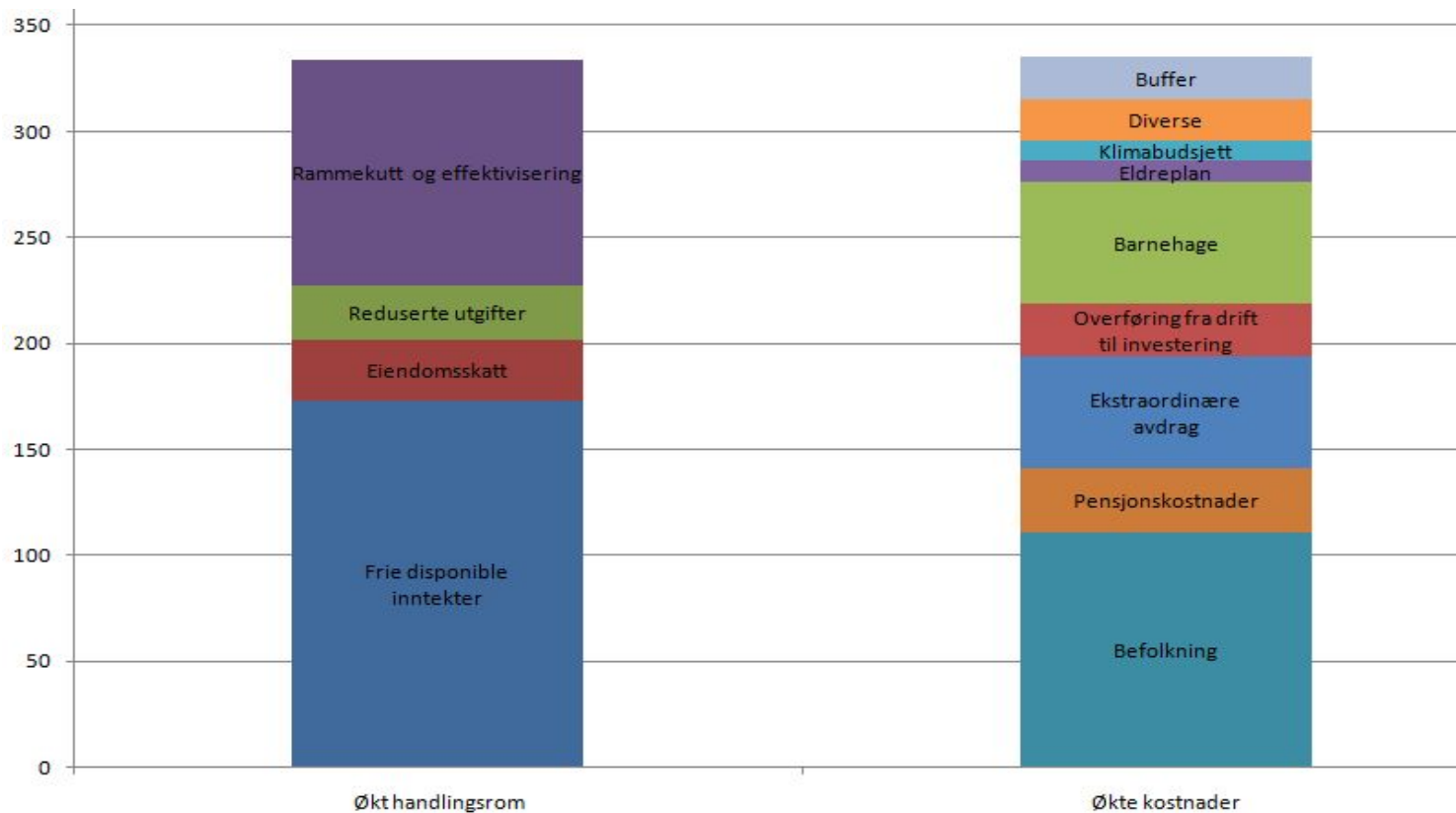
Redusert investeringsnivå

Nedbetaling av gjeld

Klimabudsjett

Tilgjengelige ressurser og kostnadsvekst, tall i mill kr

Barnehage

1. Finansiering av barn med lovfestet rett til plass, 17 millioner kroner
2. Forslag på høring - bemannings- og pedagognorm fra 1. august 2018:

Skjerping av pedagognorm:

- en pedagogisk leder per sju barn under tre år
- en pedagogisk leder per 14 barn over tre år

Innføring av bemanningsnorm:

- en ansatt per tre barn under tre år
- en ansatt per seks barn over tre år

Økonomiske konsekvenser for Trondheim kommune:

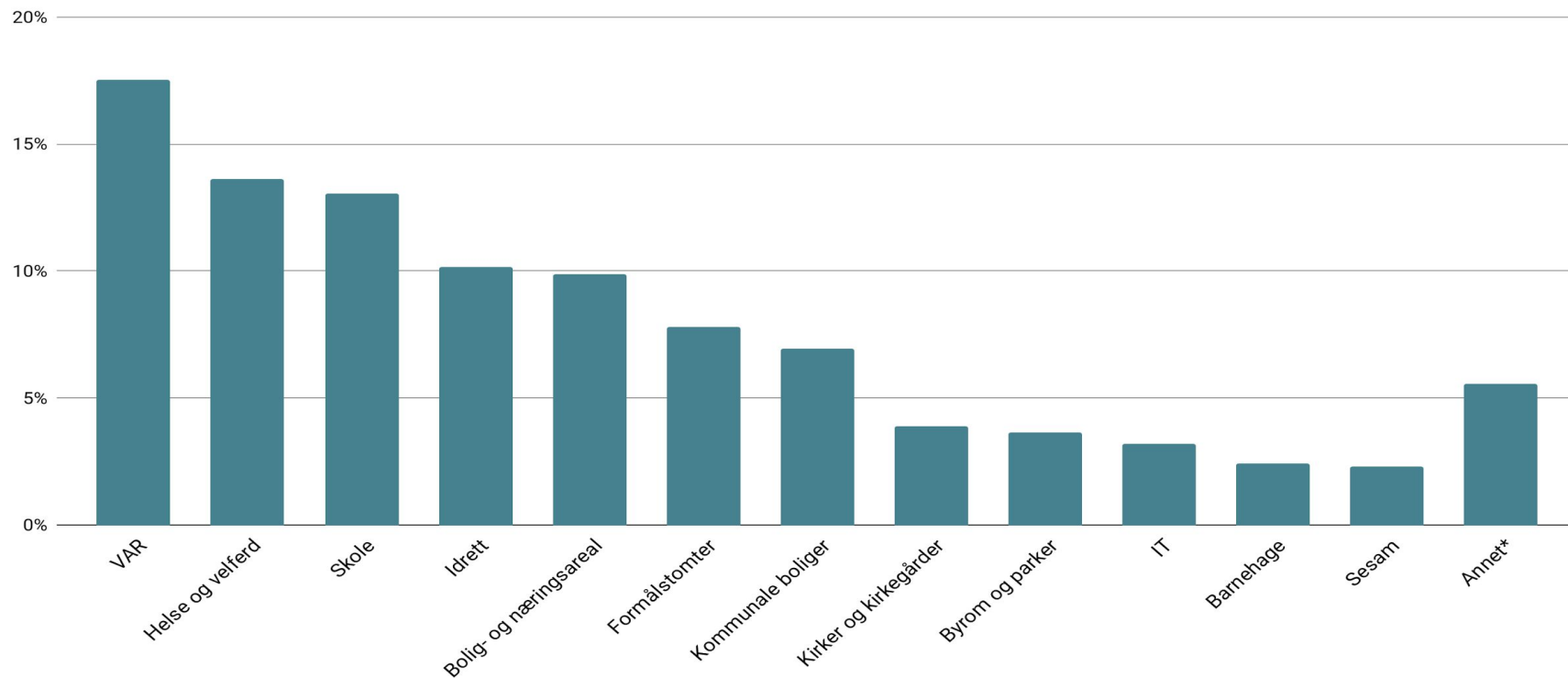
40 millioner kroner i 2018, økende til 112 millioner kroner fra 2021

- kun 16 millioner finansiert av staten

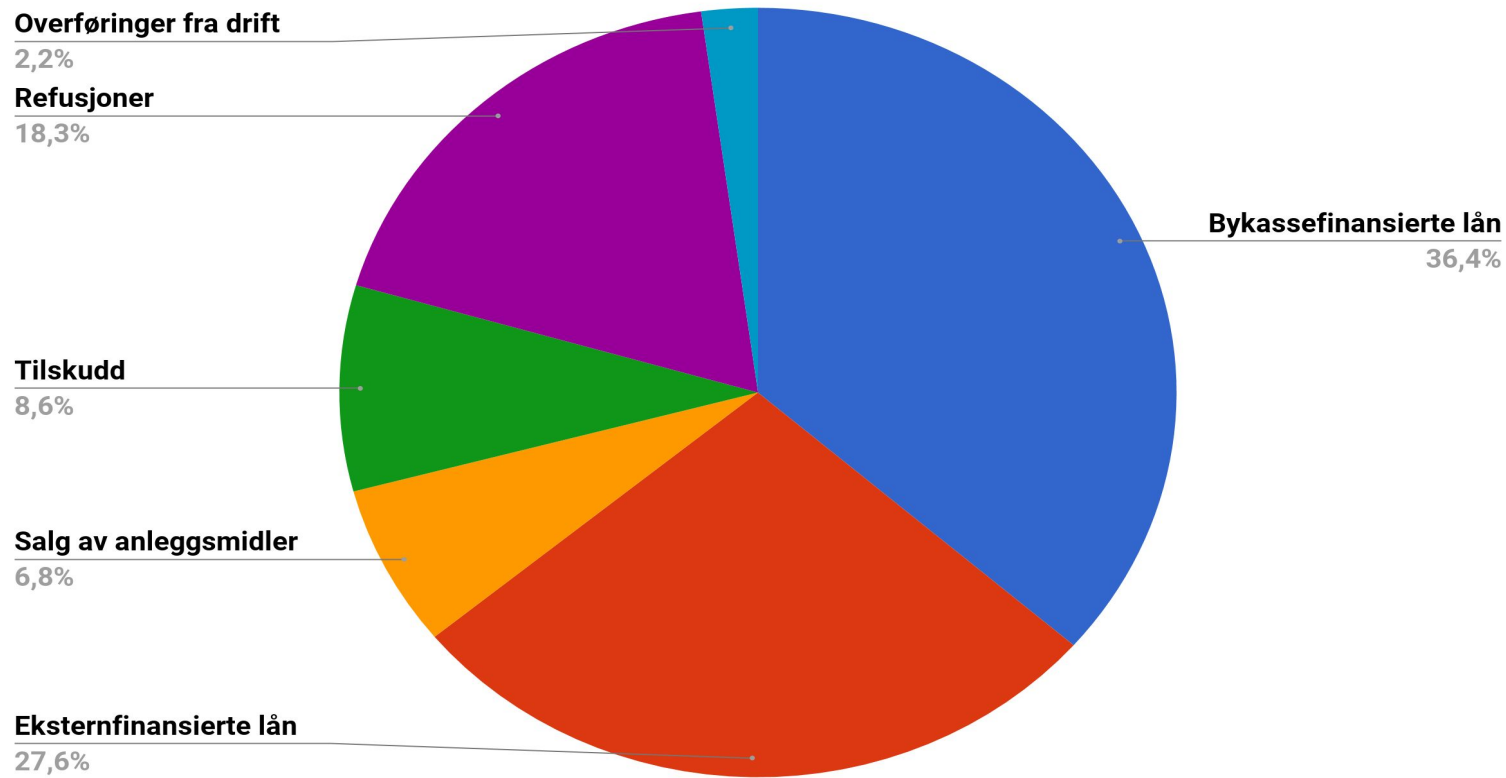
Lagt inn i budsjettetrammen til barnehage fra 1. august 2018

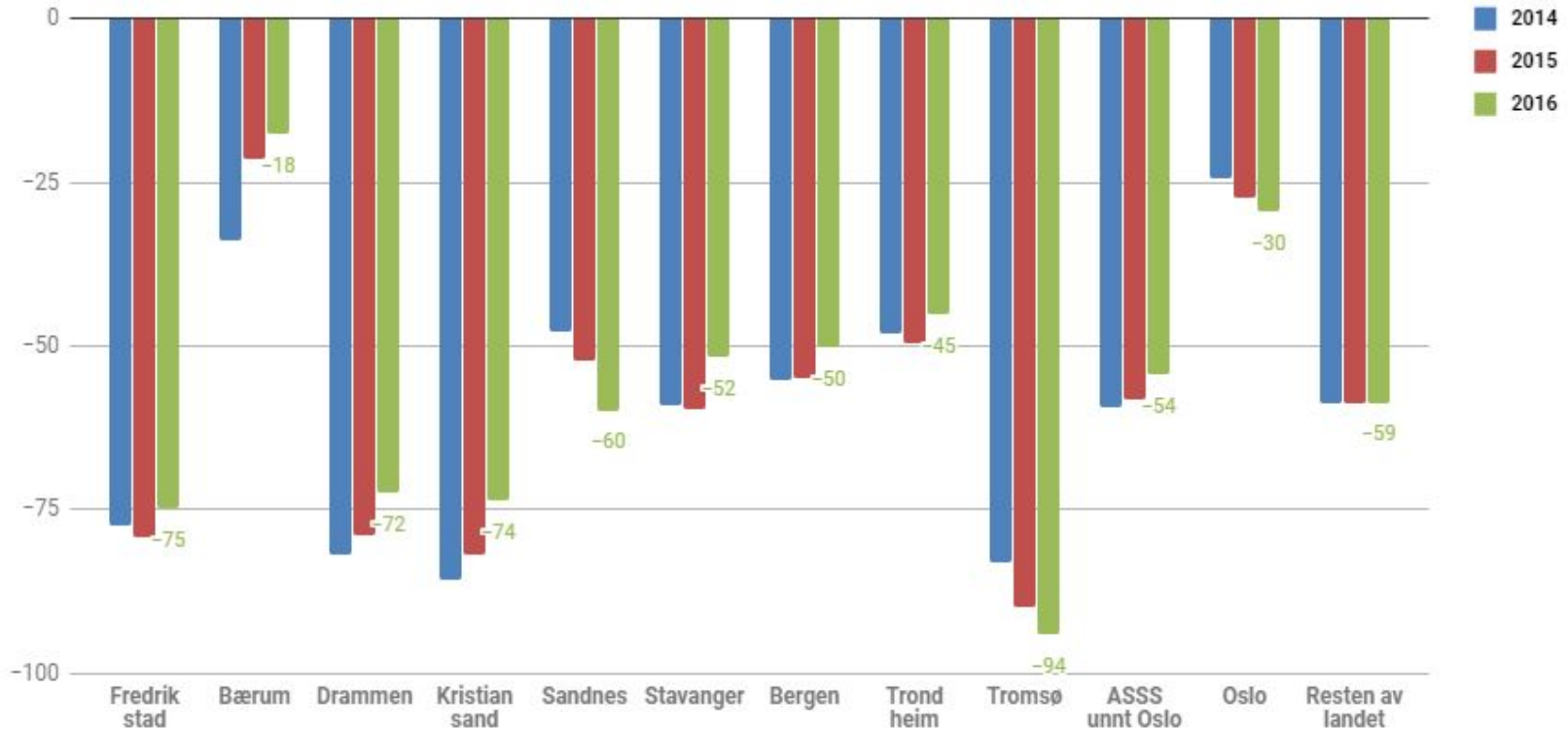
Fordeling av investeringer 2018-2021

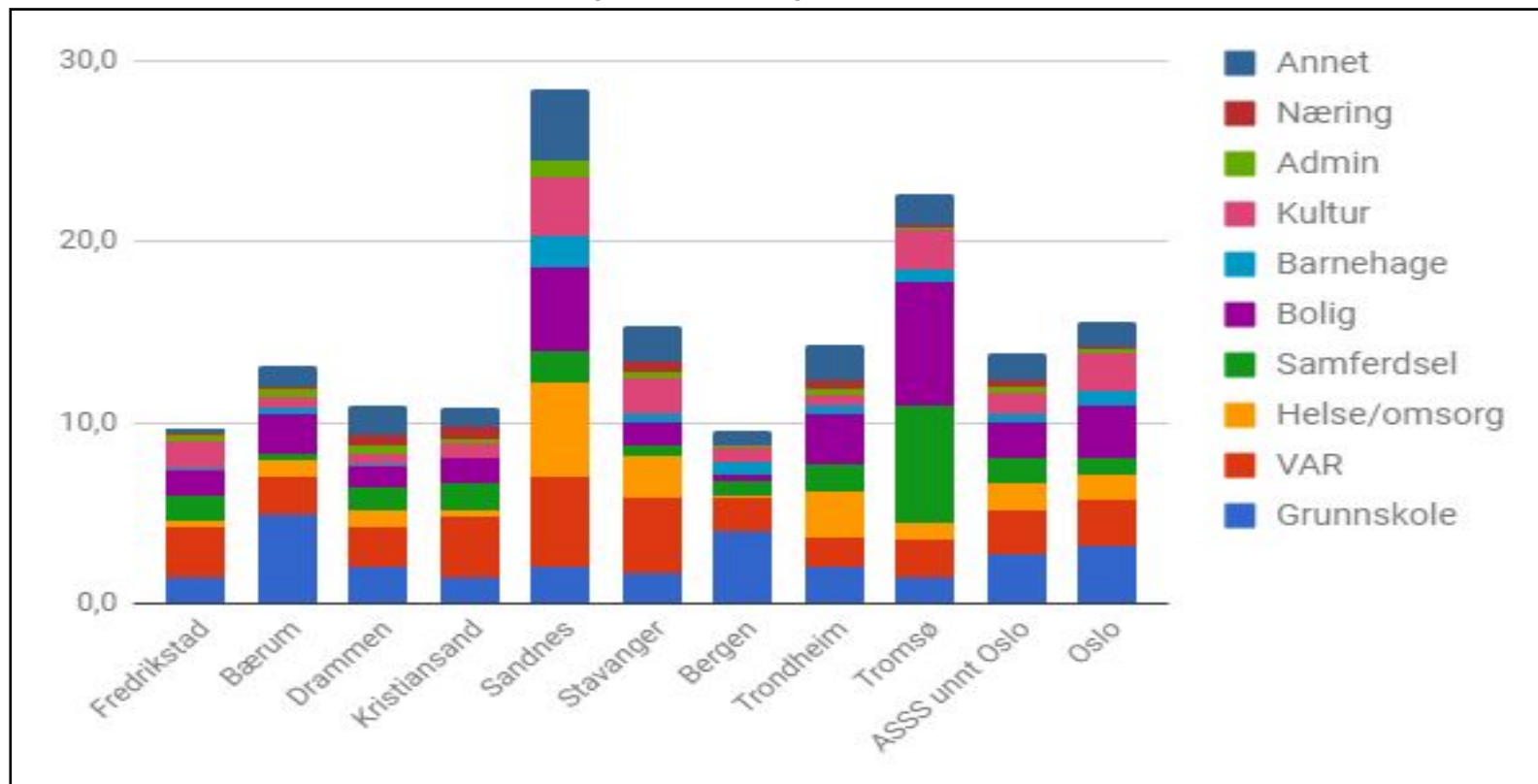
Finansiering av investeringene 2018-2021

Netto gjeld i prosent av driftsinntektene

Investeringsutgifter i prosent av driftsinntekter (ASSS)

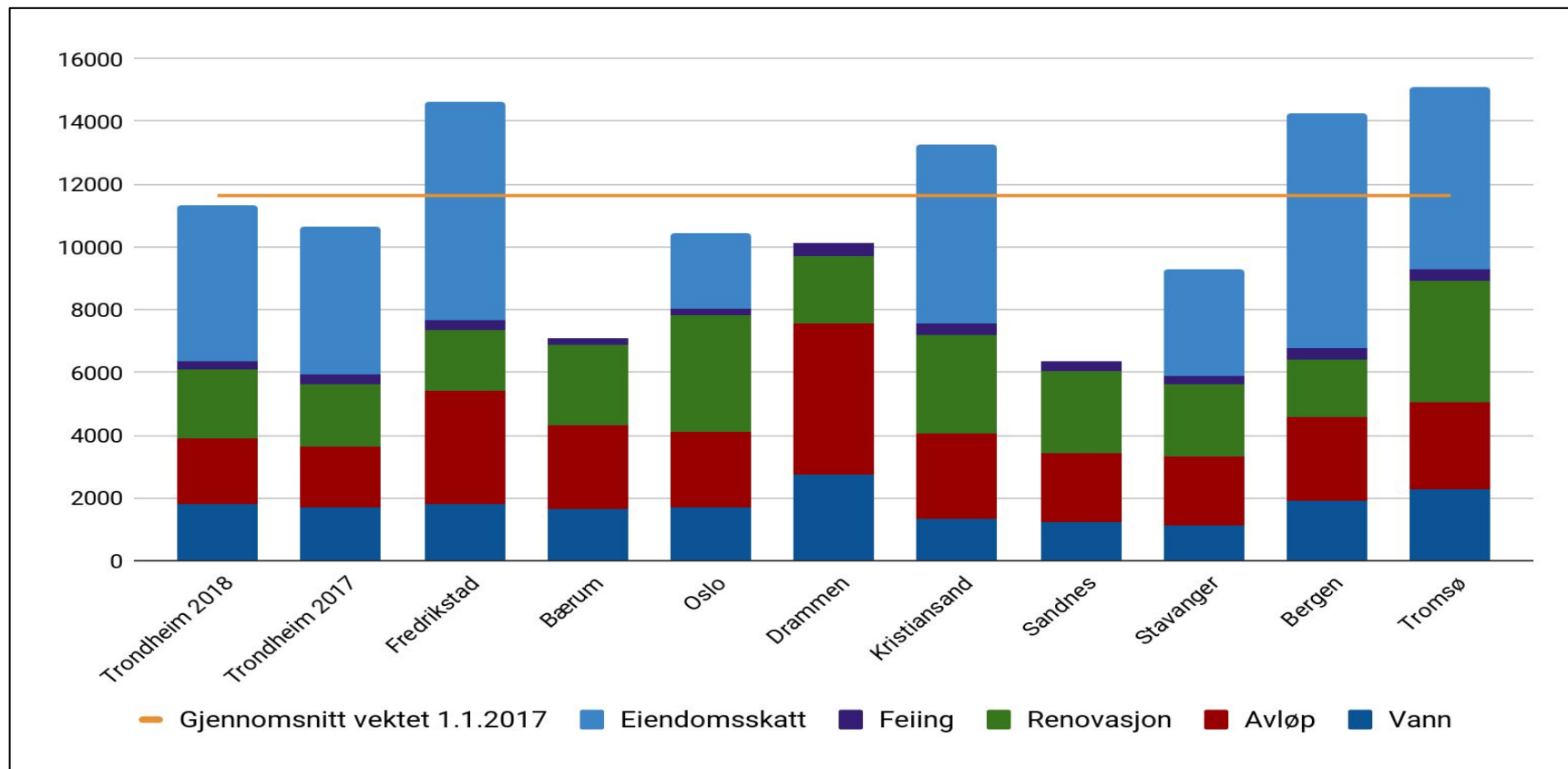

Eiendomsskatt og VARF-gebyr

- Eiendomsskatt
 - Økning med 0,3 promille til 6,05 promille
- Vann og avløp
 - Årsgebyr vann, + 4,3 prosent (1,9 prosent)
 - Årsgebyr avløp, + 9,6 prosent (7,2 prosent)
- Renovasjon
 - Årsgebyr husholdning, + 9,4 prosent (7,0 prosent)
- Feiing
 - Årsgebyr, + 4,6 prosent (2,2 prosent)

Eiendomsskatt og VARF-gebyr

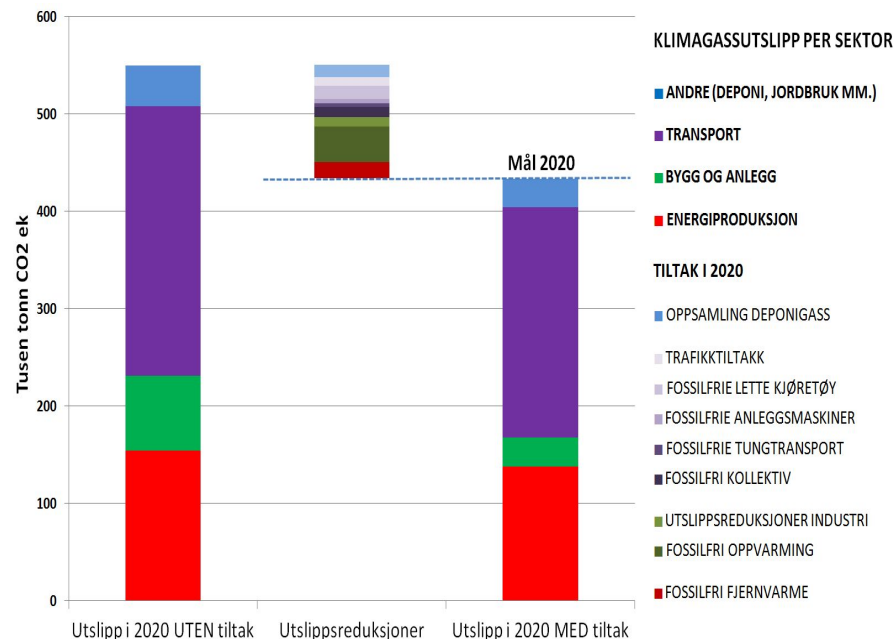

Klimabudsjett

Klima- og energimålene

- I 2020 er Trondheim et forbilde og en samarbeidsarena for grønn verdiskaping og utvikling av klimavennlige teknologi og levemåter
- I 2020 er de direkte klimagassutslippene i Trondheim redusert med ti prosent i forhold til 1991
- I 2020 er energiforbruket i egen virksomhet redusert med sju prosent i forhold til 2017
- Klimafotavtrykket til større investeringsprosjekter i Trondheim kommune skal reduseres med 30 prosent
- Trondheim kommune skal starte innfasingen av klimanøytral kjøretøypark for tyngre kjøretøy så snart de er tilgjengelige

Klimagassutslipp i Trondheim by: Måloppnåelse i 2020

Alle må bidra

- Kommunalt initiert, men berører alle i Trondheim
- Tiltak gjennomføres i samarbeid med innbyggere og næringsliv
 - Flere klimarådgivere ansatt
- 15 millioner settes av årlig til oppfølging av planen
- Mulig å få tilskudd fra staten og EU

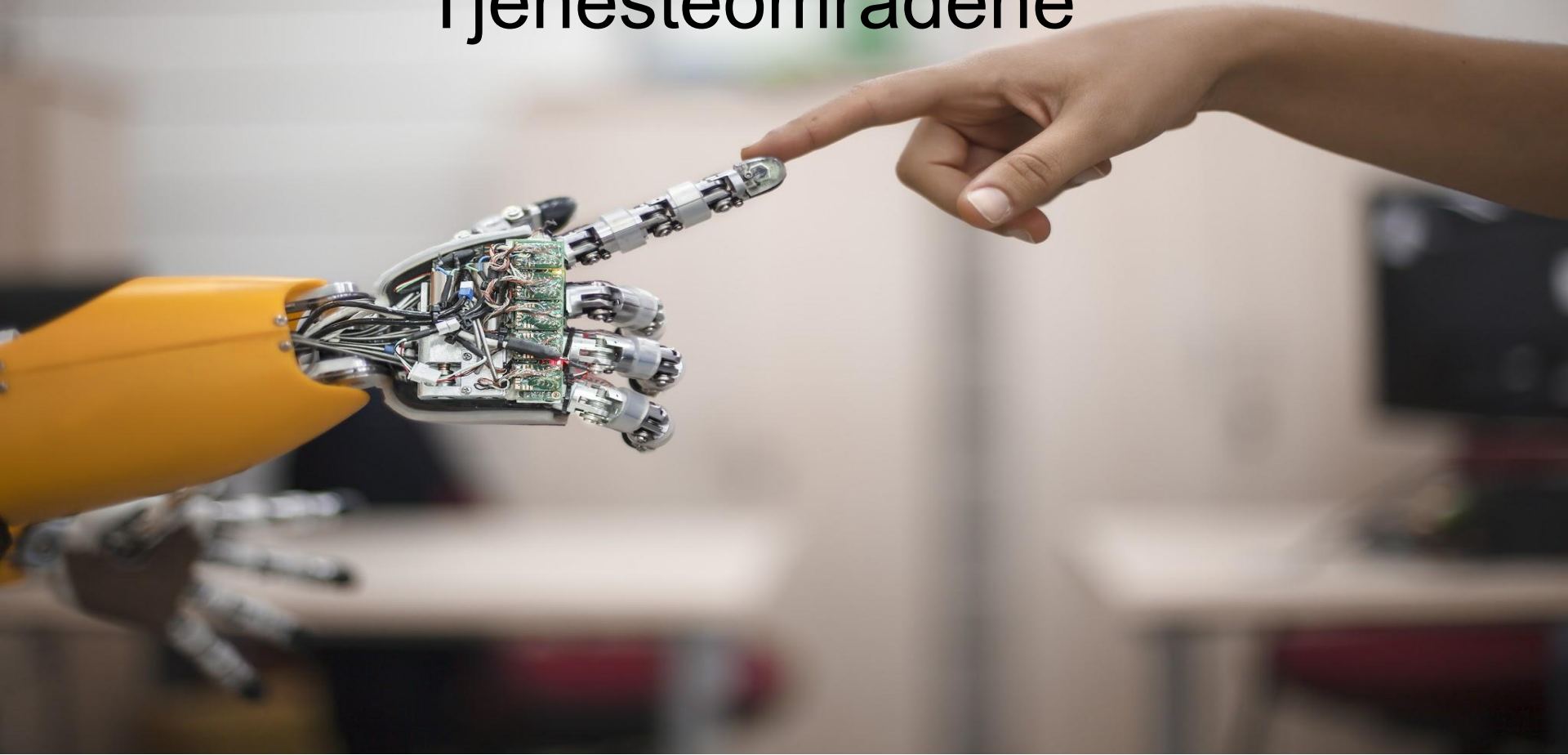

Smarte Trondheim

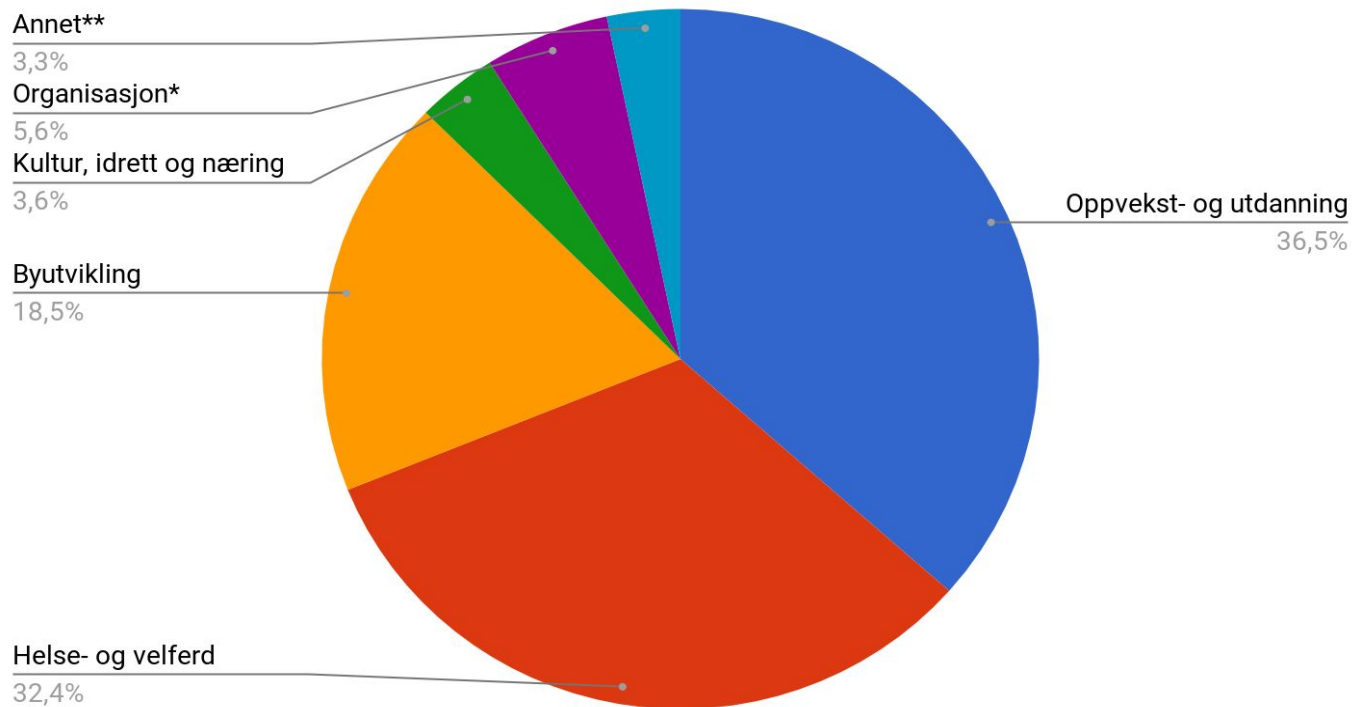
- Med i stort internasjonalt smart-by nettverk
- Overføre og gjenbruke smarte løsninger
- Mer energieffektive byer, for å takle utfordringer som
 - klima
 - demografi
 - urbanisering
 - økonomisk vekst
- Søker prosjekt i Horisont 2020 sammen med NTNU og Limerick

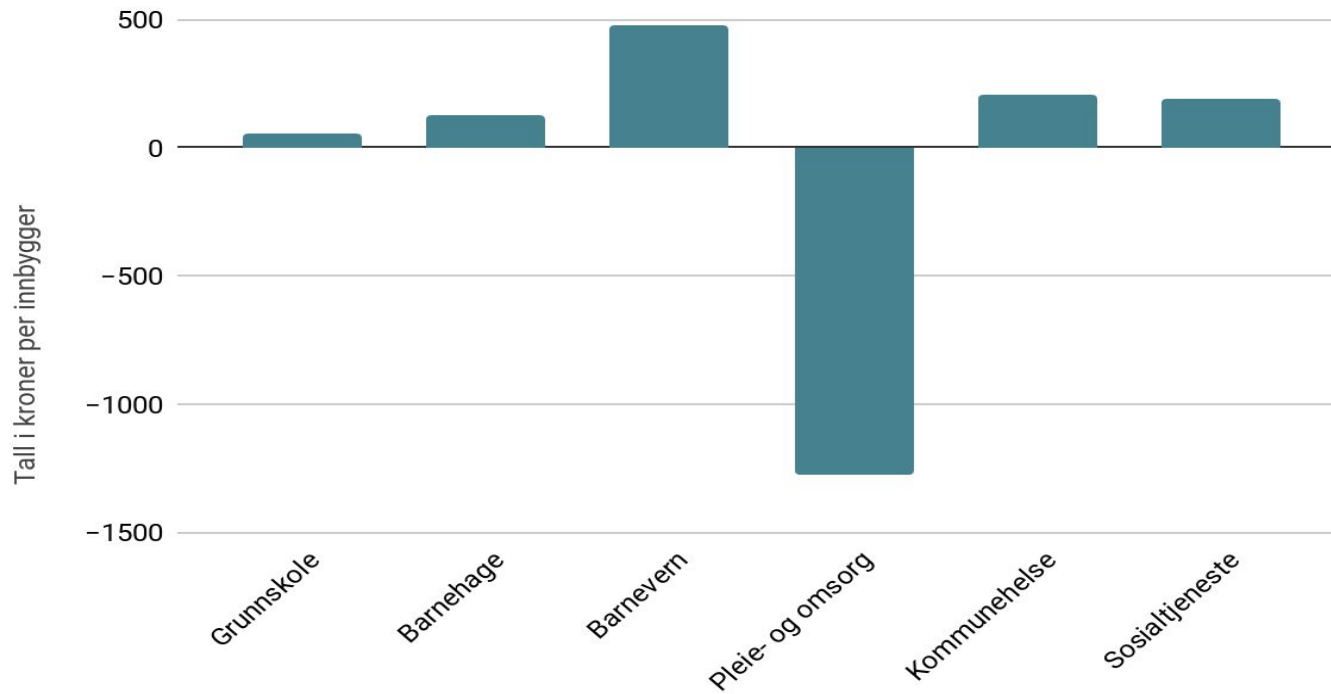
Tjenesteområdene

Driftsutgifter tjenesteområdene

Tjenestetilbud sammenlignet med ASSS-kommunene

Oppvekst og utdanning

Hovedprioriteringer

Sikre større helhet og bedre sammenheng mellom barne- og familietjenesten, barnehage og skole.

- Kraftig økning i bemanningen, men ressursene vris
 - barnehagene får 160 flere ansatte
 - BFT opprettholder dagens nivå
 - Noe redusert bemanning i ungdomsskolen. 1.-4. trinn skjermes

Sammenliknende tall mellom storbyene

KOSTRA-tall

	Trondheim	Trondheim				ASSS, uten
	2015	2016	Oslo	Bergen	Stavanger	Oslo og
						Trondheim
Lærertetthet, 1.-4. trinn	14,9	14,5	16,5	14,5	14,4	14,5
Lærertetthet, 5.-7. trinn	15,1	15,1	15,6	15,0	15,4	15,0
Lærertetthet, 8.-10. trinn	14,6	14,9	16,0	16,3	16,1	15,9
Lærertetthet i ordinær undervisning, 1.-10. trinn	18,1	18,4	20,7	18,6	19,0	18,9

Virkemidler

- Økt bemannings- og pedagogtetthet i barnehagene;
40 millioner i 2018
 - Økende til 112 millioner kroner i 2021
- Økt ramme til skole i 2018 med 21 millioner
 - Økende til 49 millioner i 2021
- Omdisponering av undervisningsressurser i 2018 på
18 millioner
 - Økende til 35 millioner i 2021

Investeringer

- Erstatning av gamle og midlertidige barnehagebygg på Ranheim, Saupstad/Kolstad og Risvollan, akuttiltak og erverv tomt
 - investeringsramme 252 millioner kroner
- Seks skoleprosjekter foreslås ferdigstilt; Lade, Sjetne, Okstad, Saupstad-Kolstad, Huseby og Lilleby
 - investeringsramme 1359 millioner kroner

Helse og velferd

Hovedprioriteringer

- Tidlig innsats til alle aktuelle målgrupper
- Fortsatt sterk satsing på velferdsteknologi
- Redusert ventetid på bolig i bofelleskap
- Styrke grunnbemanningen i bofelleskap i 2019
- Ta ned aktivitet for området psykisk helse og rus på grunn av redusert statlig støtte

Virkemidler for å nå prioriteringene

- Grunnbemanningen i eldreomsorgen øker langsommere enn tidligere vedtatt i Eldreplanen
- 12,4 millioner kroner i driftsmidler til velferdsteknologi
- Redusere utgiftene til ferdigbehandlede pasienter på 15 millioner kroner
- Reduserte utgifter til 12-månedersvedtak

Virkemidler for å nå prioriteringene

- Redusert ventetid på bolig for utviklingshemmede og økt grunnbemanning i bofellesskap, totalt 13 millioner kroner
- Styrke grunnbemanningen i bofellesskap med 1,8 millioner, økende til 6 millioner kroner i perioden
- Samlokalisering av kvalifiserings- og velferdstjenester gir mer effektive og koordinerte tjenester
- Redusert aktivitet innen psykisk helse og rus med fire millioner kroner i 2018. I løpet av perioden reduseres aktiviteten totalt med 12 millioner kroner

Investerings tiltak

For helse og omsorg investeres det store midler i perioden, totalt 1,4 milliarder kroner.

- Risvollan helse- og velferdssenter og nytt bygg i Mauritz Hansens gate 4
- 120 flere ordinære utleieboliger
- Tre “småhus” for rusmiddelavhengige tas i bruk
- To nye bofellesskap à ni leiligheter for utviklingshemmede
- Ett bofellesskap for ti personer med psykiske lidelser

Kultur og næring

Hovedprioriteringer

- Kunst i offentlige rom styrkes, både drift og investering
- Utvikling av Granåsen til hverdag og fest
- Utbygging av idrettsanlegg
- Tilskudd til bygging av private haller

Virkemidler for å nå hovedprioriteringene

- Kjøp av ekstra halttid i Trondheim Spektrum for 13 millioner årlig
- Investeringsstilskudd til bygging av nye private idrettshaller og leie, 2,5 millioner i 2018. De neste tre år med 15, 17,5 og 20 millioner
- Forslag om videreføring av gründerstrategien med én million kroner i 2018

Investeringer

- 1,5 millioner kroner til registrering og forvaltning av kommunens kunst i 2018
- 10 millioner per år til kunst i offentlige rom
- 3,8 millioner til fullføring av fire gjesteleiligheter på Lademoen kunstnerverksteder i 2018
- 790 millioner til Granåsen i perioden
- 217 millioner til bygging av idrettsanlegg i perioden, blant annet Lade idrettspark, Husebybadet og Leangen bydelshall

Byutvikling

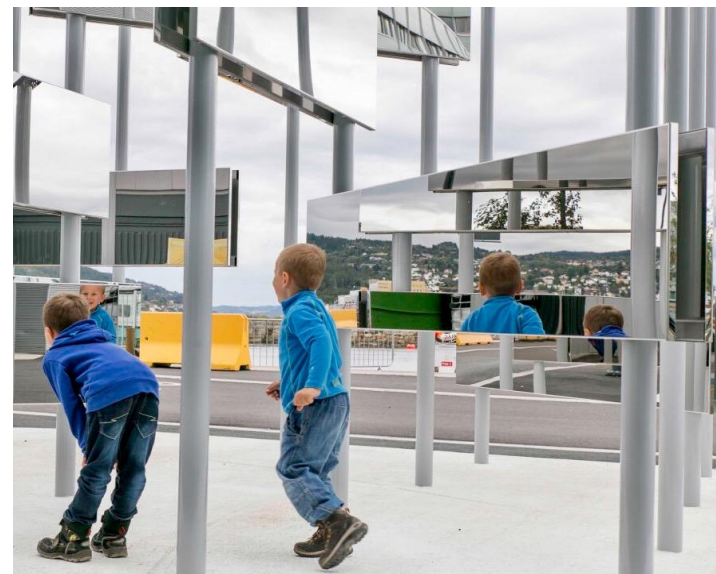
Hovedprioriteringer

- Redusere klimagassutslipp
- Få flere grønne reiser med Metrobuss, til fots og på sykkel
- Øke kapasiteten til vann- og avløpsnett
- Skaffe nok areal til skoler, barnehager, helse og idrett
- Gjøre byrommene enda mer attraktive

Virkemidler for å innfri prioriteringer

- 15 millioner kroner til oppfølging av kommunedelplan energi og klima 2017-30
- Store satsinger framover; Metrobuss, campus og Nyhavna mot slutten av perioden

Investeringer

- 93 millioner til veg og grøntanlegg ved Trondheim Spektrum (69 millioner i 2018)
- 390 millioner til oppgradering av Torvet (100 millioner i 2018)
- 215 millioner til Vikåsen vanntunnel (14 millioner i 2018)
- 400 millioner til separering av vann- og avløpsledninger (90 millioner i 2018)
- 809 millioner kroner til erverv av tomter til kommunale formål de neste fire årene (168 millioner i 2018)

Interne tjenester og arbeidsgiverområdet

Hovedprioriteringer

I perioden skal de interne tjenestene og arbeidsgiverområdet

- Tilrettelegge for god og helhetlig ledelse
- Øke digitaliseringen
- Tilrettelegge for flere innovative innkjøp
- Bidra til reduksjon i sykefraværet

Investerings tiltak

I planperioden prioriteres arbeid med

- Digitale løsninger for innbyggerne
 - 43,5 millioner i 2018 og 60 millioner for resten perioden
- Arbeid med de store felles IT-systemene som sak/arkiv og økonomi/regnskap
 - 20 millioner i 2018 og 20 millioner for resten av perioden

Fire programmer

Miljøpakken - hovedprioriteringer 2018

- Miljøpakkens handlingsprogram til politisk behandling primo 2018, med planavklaringer for nye sykkeltiltak og bygging i tråd med handlingsprogram
- Bygging av infrastruktur for tre Metrobusslinjer som skal stå klare august 2019
- Revidering av Miljøpakkens mål i 2019
- Trondheim kommune bidrar med 18 millioner kroner årlig i perioden

Høgskoleringen avsluttes i 2018. Med gang- og sykkelvei i tillegg til Metrobussstasjoner.

Utvikle og anskaffe

Realisere

Moderne saksbehandlingsverktøy for
planprosesser, barnevern
Ny eiendomsgebyrløsning
Ny kunstbase

Ny "trondheim.kommune.no"

"Digitale politikere"

"Min side"

Målbilde for fremtidige digitale tjenester finnes i Temaplan for IKT, digitalisering og velferdsteknologi 2015-2018

Områdeløft Saupstad-Kolstad

For 2018 har programmet fått 13,6 millioner kroner fra staten:

- 11 millioner kroner er øremerket Nye Dalen Park
- 1 million er øremerket konkretisering av strategisk plan for uterom på Saupstad-Kolstad
- 0,4 millioner er øremerket kommunikasjon
- 0,5 millioner er øremerket lysplan for bydelen
- 0,1 million er øremerket møteplass Søbstad helsehus

Velferdsteknologi

Utvikle og etablere nye helsetjenester som støttes av teknologi

- Ferdigstille anskaffelsen av digitale trygghetsalarmer og utvikle og innføre “trygghet ute”.

To millioner kroner i 2018, 12,5 millioner i 2019 og 2,6 millioner i 2020

- 2 millioner kroner til medisinteknologi i 2018

Lenke til Rådmannens forslag til handlings- og økonomiplan
2018-2021 - Budsjett 2018:

www.trondheim.kommune.no/budsjett2018-2021

